

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده پرستاری و مامایی

بررسی تأثیر آموزش مراقبت های بعد از زایمان مبتنی بر نیازهای آموزشی مادر

بر آگاهی و عملکرد مراقبتهای دوران نفاس

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

استاد راهنما:

سرکار خانم شهناز گلپان تهرانی

استاد مشاور:

سرکار خانم لیلا نیسانی سامانی

استاد مشاور آمار:

جناب آقای دکتر عباس رحیمی فروشانی

نگارنده:

نسرين کریمی

۱۳۹۵

چکیده

زمینه و هدف: افزایش اثر بخشی آموزش مراقبت های پس از زایمان برای مادر در جهت بالابردن توانایی مراقبت از خود و نوزاد، یک راهکار مهم در ارتقاء سلامت مادر و نوزاد است. این مطالعه با هدف تعیین تاثیر آموزش مراقبتهای بعد از زایمان مبتنی بر نیازهای آموزشی مادر بر آگاهی و عملکرد مراقبتهای دوران نفاس انجام شد.

روش بررسی: در این مطالعه از نوع نیمه تجربی با گروه کنترل، ۱۰۲ نفر از مادران زایمان کرده واجد شرایط در بیمارستان امام رضا(ع) در شهر ارومیه، به روش نمونه گیری مستمر انتخاب و با روش تخصیص تصادفی در دو گروه کنترل و مداخله قرار گرفتند. برای گردآوری داده ها از پرسشنامه دموگرافیک و ابزار سنجش آگاهی و ابزار سنجش عملکرد و چک لیست نیازهای آموزشی مادر استفاده شد، این پرسشنامه ها محقق ساخته بودند و اعتبار پرسشنامه ها توسط اعتبار محتوا و پایایی آن از طریق آزمون مجدد تعیین گردیده بود. گروه کنترل دریافت کننده آموزشها بطور روتین و توسط پرسنل بود، گروه مداخله دریافت کننده آموزش مبتنی بر نیازهای آموزشی مادر بر اساس چک لیست نیازسنجی و بطور مجزا و چهره به چهره توسط پژوهشگر بود؛ آموزش به هر دو گروه در دو جلسه (قبل ترخیص و روز ۱۰ تا ۱۵) انجام شد. سنجش آگاهی در سه مرحله، قبل آموزش (روز ترخیص)، ۱۰ تا ۱۵ روز بعد و ۶ هفته بعد از زایمان و سنجش عملکرد در دو جلسه، ۱۰ تا ۱۵ روز بعد و ۶ هفته بعد از زایمان بعمل آمد؛ نتایج توسط نرم افزار SPSS19 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: بر اساس یافته های این پژوهش، دو گروه کنترل و آزمون از نظر متغیرهای جمعیت شناختی همگن بودند ($p < 0/001$)؛ میانگین امتیاز پرسشنامه آگاهی در قبل از آموزش، در هر دو گروه تفاوت آماری معناداری نداشت ولی بعد از مداخله در ۱۰ تا ۱۵ روز بعد و ۶ هفته بعد از زایمان، میزان امتیاز پرسشنامه آگاهی در گروه مداخله بطور معناداری بیشتر از گروه کنترل شد ($p < 0/001$)؛ میانگین امتیاز عملکرد در ۱۰ تا ۱۵ روز بعد و ۶ هفته بعد از مداخله، در گروه آزمون بطور معناداری بیشتر از گروه کنترل شد ($p < 0/001$).

نتیجه گیری: این مطالعه نشان داد که آموزش مراقبت های بعد از زایمان مبتنی بر نیازهای آموزشی مادر، نسبت به آموزش روتین، موجب افزایش آگاهی و بهبود عملکرد مراقبت های دوران نفاس مادران می شود؛ پیشنهاد می گردد از این روش آموزشی در آموزش روتین بعد از زایمان در بیمارستانها و مراکز بهداشتی و درمانی استفاده شود.

کلید واژه ها: آموزش، مراقبتهای بعد از زایمان، نیاز آموزشی، آگاهی، عملکرد

Tehran University of Medical Sciences

School of Nursing and Midwifery

**Evaluation of effect of postpartum care education based
on maternal educational needs on knowledge and practice
of postpartum care**

**A thesis/dissertation submitted as partial fulfillment of the requirements for Master of
Science (MSc) Degree
midwifery (management)**

**Supervisor
Shahnaz Golyan Tehrani**

**Consultants
Leila Neisani Samani
Dr.Abbas Rahimi Foroushani**

**By
Nasrin Karimi**

2016

ABSTRACT

Background and Aims: Introduction & purpose increase of effectiveness of postnatal care for mothers to enhance their self and baby care is a important approach for improving maternal and newborn health .This study was conducted with the aim of determining the effects of postpartum care education based on educational needs of mothers on puerperium care knowledge and practice.

Material & Methods: In this quasi-experimental study with 102 samples of postpartum eligible members who were selected with continuous sampling and then they were randomly assigned to case and control groups. Demographic and researcher made knowledge and practice questionnaires and mother's educational needs checklist were used to gather data. Control group receiving routine education from staffs and intervention group received separated face to face education from researcher in two sessions that performed before and 10-15 days after discharge. Evaluation was conducted in three stages: Before education of discharge, 10th- 15th day and 6 weeks after delivery. Results were analyzed by spss19.

Results: average of knowledge scores before education has not meaningfully difference; But scores in 10-15th day and 6 weeks after delivery, knowledge in intervention group was meaningfully higher than control groups ($p < 0/001$); Average of practice scores in 10-15th and 6 weeks after delivery in intervention group was meaningfully higher than control groups ($p < 0/001$).

conclusion: Postpartum care education based on educational needs of mothers comparing to routine education increase puerperal care knowledge. It is suggested that this educational method used as a routine postpartum educational method in hospitals and health care centers.

Keywords: Education, postpartum care, Educational need, knowledge, practice